

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว (กรณีนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ ผู้ร้อง) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย ในคดีล้มละลายหมายเลข คำที่ ถ. ๑๑-๑๒/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริง

ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ หรืออยู่อง แซ่ไซ เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ศาลจังหวัดนครราชสีมาพิพากษา เป็นคดีหมายเลขคำที่ ถ. ๒๒/๒๕๕๓ คดีหมายเลขแดง ที่ ถ. ๕/๒๕๕๓ สั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังกล่าว และในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แม้คดีจะยังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๖ บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันที่จะจัดการทรัพย์สินของตนได้ การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดีนี้ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

บังคับแก่คดี ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดี และการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาลไม่ใช่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ใช่กรณีต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งของศาลจังหวัดนครราชสีมาที่ให้ยกคำร้อง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า การที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นการยื่นคำร้องขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของจำเลยดังกล่าว จึงให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของจำเลย ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ แต่เนื่องจากคดีนี้ได้เข้าสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้วเห็นสมควรสั่งคำร้องของจำเลยโดยไม่ต้องยื่นสำนวนคืนศาลชั้นต้น และเห็นว่า จำเลยได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่าการที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการยื่นคำร้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว จึงเห็นควรให้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นตามคำร้องของจำเลยตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องในระหว่างที่คดีล้มละลายที่ผู้ร้องเป็นจำเลย ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติที่จะใช้บังคับแก่คดีนี้ ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น คำร้องดังกล่าวจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นการพิจารณา

ประเด็นคำร้องที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปคือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นตามคำร้องดังกล่าว เป็นการร้องขอให้พิจารณาพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้วว่า ชัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ” จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ